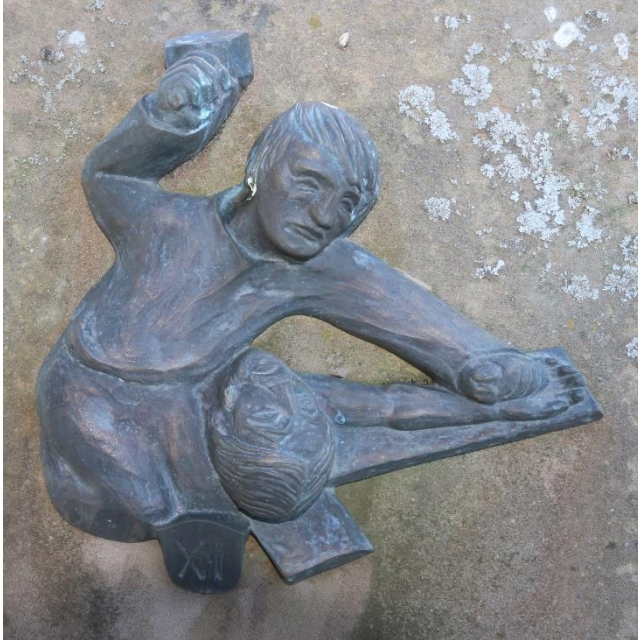

GOEDE VRIJDAG

18 april 2025

Jezus wordt aan het kruis genageld

Voorganger: ds. Jan Struijk

VK. Henny Tuut

Lector: Helène Snippe

Organist: Gerrit Ebbekink

Inleidende woorden bij de Goede Vrijdagviering

Deze viering is ingetogen. We zien het lijdensverhaal van Jezus in beeld, met bijbehorende teksten, Bijbelteksten, liederen, stiltes. Het is beklemmend te zien en te horen, hoe een onschuldig mens moet sterven. De angst en de pijn, de donkerte en machteloosheid van Jezus, Zoon van God en ook gewoon een mens, slachtoffer van hen, die zich bedreigd voelen door de liefde en de overtuiging van deze Godsmens. Hij blijft trouw aan Zijn, aan de Liefde, geloof in nieuw Leven, tot het einde toe...

De teksten zijn van Ida Guetens

De beelden zijn van de Kruisweg bij de kerk in Zwillbrock.

STILTE

- Bemoediging en drempelgebed (VK)

Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.

Bij U, Heer, schuilen wij,

hoor ons, God, en blijf ons niet ver.

U bent een wal tegen nacht en ontij,

U, de grond van ons vertrouwen.

In uw handen, Heer, bevelen, wij ons leven.

Bescherm ons in de schaduw van uw vleugels. Amen.

- Inleiding
- Liturgische bloemschikking
- 1^e kaars wordt gedoofd
- We zingen: psalm 22: 1 en 2

1. Mijn God, Mijn God, waarom verlaat Gij mij

en blijf zo ver, terwijl ik tot U schrei,

en redt mij niet, maar gaat aan mij voorbij?

Hoe blijft Gij zwijgen?

Mijn God, ik doe tot U mijn kreten stijgen

bij dag, bij nacht. Tot U slechts kan ik vluchten,

maar krijg geen rust, geen antwoord op mijn zuchten

in klacht op klacht.

2. Nochtans, op U, o God die heilig zijt

en troont op lofgezangen, U gewijd

door Israël dat gij hebt uitgeleid,

steunt ons vertrouwen,

immers, de vaad'ren bleven op U bouwen,

dat Gij hen naamt in heilige bescherming:

Gij hebt, als zij U riepen om ontferming,

hen niet beschaamd.

- Gebed, afgesloten met Kyrie eleison

Ky - ri - e e - lei - son, Ky - ri - e e -

lei - son, Ky - ri - e e le - i - son.

- 2^e kaars wordt gedoofd
- 1^e lezing: Marcus 15: 1-15
- Beeld: Jezus voor Pilatus

*Voor je rechter staan
hij die macht heeft
hij die wet en straf uitmaakt
hij die beslist over je leven
hier en nu*

*er voor staan
stil
zwijgend
weten waarvoor en waardoor
je hier terecht komt
(of misschien ook niet)
en niet wijken
blijven staan
blijven kijken
rustig, zeker van jezelf, je
zaak, je boodschap
geen haat, geen rijd in je blik*

*begrip ja
en afwachting
de angst voorbij*

*deze houding
maakt de rechter angstig
hij twijfelt
hij kijkt je aan
verder en voorbij de beschul-
diging
maar zijn macht, zijn recht,
zijn ambitie,
zijn droom, zijn zekerheden
mogen niet wankelen*

*maar deze rechter
voelt zich niet onschuldig
meer*

- We zingen: lied 587: 2 en 3

2. Eén mens moet sterven om een volk te redden.
Door uw gehoorzaam lijden kan ik verder,
warm ik mij aan uw liefde die niet loochent.
Open mijn ogen.

3. Hemelse koning, door God uitgekozen,
waarom staat U terecht als rechteloze?
U hebt geen schuld, de waarheid is geschonden.
U draagt mijn zonden.

- 2e lezing: Jesaja 53: 1-8 3^e kaars wordt gedooft
- Beeld: Jezus neemt zijn kruis op

*Ooit onverwacht
Onaangekondigd
Onvoorbereid
krijgen we*

*ons kruis te dragen
in tijd, in plaats
in omvang
ons onbekend
te groot in onze ogen
te zwaar voor ons gemoed
beangstigend*

*onvermijdelijk
en we zullen ermee op weg
gaan*

*we moeten
op onze eigen manier
onze eigen weg gaan
stap voor stap
en
steen na steen*

- We zingen: lied 547: 1,2 en 3

1. Met de boom des levens wegend op zijn rug
droeg de Here Jezus Gode goede vrucht.

Refr. Kyrie eleison, wees met ons begaan,
doe ons weer verrijzen uit de dood vandaan.

2. Laten wij dan bidden in dit aardse dal,
dat de lieve vrede ons bewaren zal, refr.

3. want de aarde vraagt ons om het zaad des doods,
maar de hemel draagt ons op de adem Gods. Refr.

- 3^e lezing: Filippenzen 2: 5-11

- Beeld: Jezus valt een eerste maal 4^e kaars wordt gedoofd

*Een kruis op je schouders
het weegt zwaar
zwaarder dan verwacht
dan gewenst
je geraakt ervan uit evenwicht
je zwijmelt
je raakt ten gronde
heel even
of bijna
maar dicht bij die grond
voel je weer je kracht
je oerbron*

*je hervindt je evenwicht
en je loopt verder
je weet terug dat er een 'verder'
is
dat niet alles zich moet nestelen
in dit wankel moment
er is meer
er is verder
wat en hoe wens je anders
maar je stapt vooruit
op je 'grond-kracht'*

- We zingen: lied 547: 4,5 en 6

4. Laten wij God loven, leven van het licht,
onze val te boven in een evenwicht, refr.

5. want de aarde jaagt ons naar de diepte toe,
maar de hemel draagt ons, liefde wordt niet moe. Refr.

6. Met de boom des levens doodzwaar op zijn rug
droeg de Here Jezus Gode goede vrucht. Refr.

- 4^e lezing: Lucas 2: 27-35
- Beeld: Jezus ontmoet zijn moeder

*Als moeder
ga je de lijdensweg mee
van je kind
de aftakeling, de verwonding,
de vernedering
het niet meer terug kunnen
of niet meer terug willen
je gaat de weg mee
elke druppel bloed
elke schreeuw en kreun
klinkt na in je eigen ziel
maar ook jij wil niet terug*

*jij bent moeder
toch
ondersteunend
alert aanwezig
als een schaduw soms
maar wel degelijk
nabij
trouw ook
aan de weg
die je kind gekozen heeft
trouw aan de weg van een moeder*

*die meegaat
tot haar uiterste grens
tot
de ultieme grens tussen
leven en
met meer leven*

*hier
moeder
je stapt in liefde mee
en blijft
nabij*

- We zingen: lied 573: 1,2 en 3

1 Moe-der stond door smart be-van-gen

en met tra-nen langs haar wan-gen

waar haar zoon ge - krui-sigd hing

2. en het was haar in haar lijden
of een zwaard haar kwam doorsnijden
dat dwars door het hart heen ging.

3. Hoe verdrietig en verloren
was de toch zo uitverkoren
moeder die Hem 't leven gaf.

- 5^e lezing: Marcus 15: 20b-22
- Beeld: Simon van Cyrene

*Moe van de dagarbeid
niets vermoedend
een lijdende op weg zien
en aan de kant van die weg
staan
wachtend tot de stoet voorbij is
plots
uit de massa gerukt worden*

*en mee een kruis dragen
mee de lijdensweg volgen
zonder omhaal
zonder woordenvloed
doodsimpel
een eenvoudig gebaar
mee-gaan
mee-dragen*

*en verdwijnen
zonder dank
zonder omkijken*

in zuivere eenvoud

*even mee-gaan
tot waar en zolang het nodig is
niet blijven hangen
je plaats weten
je tijd*

- We zingen: lied 538: 1

1. Een mens te zijn op aarde
in deze wereltijd,
is leven van genade
buiten de eeuwigheid,
is leven van de woorden
die opgeschreven staan
en net als Jezus worden
die 't ons heeft voorgedaan.

- 6^e lezing: Jesaja 53: 9-12
- Beeld: Veronica

*Zij komt midden het lijden
te staan
in confrontatie
oog in oog*

*zij lijdt mee
machteloos, woordeloos
maar niet opstandig
mee-voelen*

*en dan
een simpel gebaar
zonder verwijt of
kleinzieligheid*

*het enige wat ze bij zich heeft
een zakdoek
reikt ze aan*

*de hele massa rondom wordt ver-
geten*

*deze mens
in zijn lijden
is in haar centraal*

*hij heeft haar gezien
en kijkt ook recht
in haar mee-voelen
ze zijn samen
ze lijden samen*

*en het enige wat hij geven kan
is een afdruk van pijn
zijn pijn
de massa valt weg
hun samen-zijn is centrum
is liefde*

- We zingen: 568A

Ubi caritas et amor,
ubi caritas Deus ibi est.

- 7^e lezing: Mattheüs 20: 25-28
- Beeld: Jezus valt de tweede maal 5^e kaars wordt gedoofd

*En een tweede maal
ga je door de knieën
helemaal ten gronde
languit
je kan niet meer
je wil wel
maar het gaat je krachten te bo-
ven
je grens is bereikt
je legt je er bij neer
dit is te veel voor een mens al-
leen
anderen morren en porren*

*duwen en sleuren je recht
zij doen je opstaan
hun kracht beveelt
en plots
komt er iemand
uit een ongekende hoek
iemand die niets kwaads met je
voorheeft
en hij draagt mee
wat voor jou te zwaar is
hij gaat de weg mee die jij nog
wil afleggen
je bent niet meer alleen*

- We zingen: lied 561: 2 en 3

2. Hoe achtloos in ons midden wordt
het kostbaar mensenbloed gestort
en in het onbarmhartig licht
het kruis des Heren opgericht.

3. De minsten van de mensen zijn
daar uitgestrekt in angst en pijn.
Tot aan het eind der wereld lijdt
Christus in hun verlatenheid.

- 8^e lezing: Lucas 23: 27-32
- Beeld: Jezus ontmoet de bedroefde vrouwen

*Wij stonden in een groep bij
elkaar
wenend, huilend*

*gebukt, teneergedrukt door ver-
driet*

*en hij zag ons
bij zoveel droefheid
kan hij niet onberoerd blijven
hij stopte
hij hield de ellendige stoet te-
gen
hij liet het kruis voor wat het
was
en keek naar ons
naar ons groepje
naar ieder afzonderlijk*

*en in zijn ogen zien wij
een mededogen, een begrip
een wezenlijk grenzeloos lief-
hebben*

- We zingen: lied 561: 4 en 5

4. O liefde uit de eeuwigheid
die met ons mens geworden zijt,
wij bidden, laat ons niet alleen
in al het duister om ons heen,

5. opdat ook wij o Heer U niet
verlaten in uw diep verdriet
maar bij U zijn in al de pijn
waarmee de mensen mensen zijn.

- 9^e lezing: Psalm 69: 1-4; 8-13
- Beeld: Jezus valt een derde maal

*Dit is het einde
denk je
hier is je uiterste grens
je hebt alles gegeven
de zwaarte duwt
en duwt
het kruis overwint
het legt je neer
definitief*

*en we voorvoelen
we bevroeden
dat er ooit
een terug rechtopkomen be-
staat
dat er een loskomen is
van verdriet
en teneergedrukt voelen*

*hij gaat verder
zijn kruis weegt zwaar
wij snikken nog
maar tussen ons snikken
door
begint ruimte te groeien*

- 6^e kaars wordt gedoofd

*je geeft je over
je bent overgave
alles uit jouw handen
wat nu gebeurt
gaat niet meer vanuit jouw kracht
het gaat van buiten je
en je laat het gebeuren
meer kan je niet
niet meer*

- We zingen: lied 576b: 1 en 2

1. O hoofd vol bloed en wonden,
bedekt met smaad en hoon,
o hoofd zo wreed geschonden,
uw kroon een doornenkroon,
o hoofd eens schoon en heerlijk
en stralend als de dag,
hoe lijdt Gij nu zo deerlijk!
Ik groet U vol ontzag.

2. O hoofd zo hoog verheven,
o goddelijk gelaat,
waar werelden voor beven,
hoe bitter is uw smaad!
Gij, eens in 't licht gedragen,
door engelen omstuwd,
wie heeft U zo geslagen
gelasterd en gespuwd?

- 10^e lezing: Marcus 15: 16-20a en 23-24
- Beeld: Jezus wordt ontkleed

*Ontdaan worden van al je kleren
afgepeld laag na laag
met niets meer omhuld mogen
zijn
niets meer voor jezelf mogen
houden
volledig overgeleverd worden
aan de ogen van hen
die je kwaad willen*

*en er staan
tot niets verworden
alleen nog je naam die je rest*

*jouw naam, geschreven
in de palm van Gods hand
jouw naam
in liefde geschapen
met liefde geleefd
in liefde gedragen
alleen liefde rest je nog
en de herinnering eraan
in je voorbije leven
gegeven en ontvangen
en gedragen zijn
ook nu in de palm van zijn hand*

- We zingen: lied 459: 1,3 en 4

1 Ik breng een rech-ter aan het licht,
zo spreekt de Heer, en zijn ge - richt
zal o-ver al - le vol-ken gaan,
de ti-ran-nie heeft af-ge - daan.

3. Hij is geen schreeuwer in de straat,
geen holle klank, geen potentaat,
de roep van zijn verlossend woord
wordt in het verste land gehoord.

4. Een riet dat buigt in weer en wind,
zo is mijn knecht, een mensenkind;
wat is geknakt, verbreekt hij niet,
zijn adem heelt gelijk een lied.

- 11e lezing: Marcus 15: 25-32
- Beeld: Jezus wordt aan het kruis genageld 7e kaars wordt gedoofd

*Niks anders meer
dan pijn
alom
alleen nog maar
pijn zijn
met handen en voeten
vastgekleusterd
aan je lot, je kruis
geen afstand meer kunnen
nemen
er niet meer van weg kunnen*

*één worden met pijn
jouw pijn, jouw kruis
alle menselijks gebroken
je stem kapotgescheurd
zwijgen en lijden
kapot gaan, eronderdoor gaan
of
het aanvaarden
het laten zijn wat het is
zwart, duister, omringend, inpal-
mend*

*een deel van je mens zijn
een deel van je leven
het leven
het hier, het nu
het laten zijn
het aannemen
en terug ademen*

*terug ruimte krijgen
om mens te zijn
om meer dan alleen maar
pijn te zijn
terug leven
en pijn hebben
niet meer pijn zijn*

- We zingen: lied 558: 1,9 en 10

1. Jezus, om uw lijden groot,
om uw leven en uw dood
die volbrengen 't recht van God,
Kyrie eleison.

9. Om uw kruis, Heer, bidden wij,
om de speerstoot in uw zij,
ga aan onze schuld voorbij,
Kyrie eleison.

10. Heer, om uw vijf wonden rood,
om uw onverdiende dood,
smeken wij in onze nood,
Kyrie eleison.

- 12^e lezing: Marcus 15: 33-39
- Beeld: Jezus sterft

*In het bewuste uur van sterven
is er duisternis en angst
onweer, gevecht
is er verwarring
fundamentele verlatenheid*

*met alle dierbaren ver en dichtbij
vroeger en nu*

*in het bewuste uur van sterven
is er licht en verlangen*

*in het bewuste uur van sterven
is er warmte en verbondenheid
is er liefde*

*in het bewuste uur van sterven
is overgave
is vrede*

- Stilte: de paaskaars wordt gedoofd

- 13^e lezing: Marcus 15: 40-45
- Beeld: Kruisafname

*Laten we zacht zijn
met al de tederheid die in ons is
voor dit gehavende, afgebeulde
lichaam*

*laat onze tranen van gemis
zalvend zijn en wonden wassen
wiegen we dit lichaam
na zoveel bruut geweld*

*verwijder het van de plaats
van zijn hel
en leg het in warme armen
in een moederschoot*

*de mens uit dit lichaam
ontsnapt nu aan ons
maar laten we
wat ons van hem rest
omgeven met alle eerbied die in
ons is*

- We zingen: lied 590: 1 en 2

1 Nu valt de nacht. Het is vol-bracht:
de Heer heeft heel zijn le - ven
voor het men-se - lijk ge-slacht
in Gods hand ge - ge - ven.

2. De wereld gaf
Hem slechts een graf,
zijn wonen was Hem zwerven;
al zijn onschuld werd Hem straf
en zijn leven sterven.

- 14^e lezing: Marcus 15: 46-47
- Beeld: Graflegging

*Neerleggen met zachte doeken
met tedere handen
langzaam, voorzichtig
te ruste leggen
op de plaats waar
niet 'ons' leven verder gaat*

*neerleggen, opbergen, bewaren
om te koesteren
die mens, die herinnering,
die liefde*

die ons leven gaf

*uit handen geven
aan een ruimte
die niet meer de onze is
achterlaten
... laten ...*

*ooit zal de mens uit dit lichaam
in ons
verrijzen*

- We zingen: lied 590: 3 en 4

3. Hoe slaapt Gij nu,
die men zo ruw
aan 't kruishout heeft gehangen.
Starre rotsen houden U,
rots des heils, gevangen.

4. 't Is goed, o Heer,
Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.

- Slotgebed
- Zegenbede

We verlaten in stilte de kerk.